

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Καί σήμερον ἀκόμη οἱ Ἰσπανοὶ στρατιῶται τοῦ πεζικοῦ χαίρουσι φήμην ἀκουράστων πεζοπόρων καὶ θαυμασίων ὠκυπόδων.

Εἶνε λιτοδίαιτοι, ἀγέρωχοι καὶ πλήρεις ἐθνικῆς ὑπερηφανείας, τῆς ὁποίας εἶνε δύσκολον νὰ σχηματίσῃ τις ἰδέαν, ἐὰν δὲν τοὺς γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πλησίον. Οἱ ἀξιωματικοὶ φέρουσι χιτῶνιον μέλαν καὶ βραχύ, ὅμοιον τὸ τῶν Ἱταλῶν ἀξιωματικῶν, συνειθίζουσι δέ, ἐκτὸς ὑπηρεσίας, νὰ ἀφίνωσιν αὐτὸ ἀνοικτόν, ὅπως φαίνεται τὸ μέχρι λαιμοῦ κομῶμενον κολόβιον.

Ἔϊφος φέρουσι μόνον ἐν καιρῷ ὑπηρεσίας, κατὰ τὰς πορείας δέ, ὡς καὶ οἱ στρατιῶται, φέρουσι περικνημίδας ἐξ ἐριούχου μέλανος, σχεδὸν μέχρι γονάτων.

Συνταγμα πεζικοῦ, ἐν πλήρει πολεμικῇ στολῇ, παρέχει θέαμα εὐχάριστον καὶ πολεμικὸν ἐνταυτῷ.

Ἡ μητρόπολις τῆς Βαρκελόνης, ὀικοδομημένη κατὰ ρυθμὸν γοθικόν, καὶ ἀπολήγουσα εἰς πύργους ὑψηλοτάτους, εἶνε ἐκ τῶν ὠραιότερων ναῶν τῆς Ἰσπανίας. Τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ σύγκειται ἐκ τριῶν εὐρέων ναρθήκων, χωριζομένων ὑπὸ δύο σειρῶν ὑψηλοτάτων κιόνων σχήματος λεπτοῦ καὶ κομψοῦ.

Τὸ χοροστάσιον, τοποθετημένον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, κοσμεῖται ὑπὸ ἀφθόνων ἀναγλύφων, μικρῶν εἰκονισμάτων καὶ ἀργυροχρῶσων τριχάπτων.

Κάτωθι τοῦ Ἱεροῦ ὑπάρχει ὑπόγειον παρεκκλησίον, πάντοτε πεφωταγωγημένον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου κεῖται ὁ τάφος τῆς Ἀγίας Εὐλαλίας, ὃν διακρίνει τις διὰ μέσου μικρῶν θυρίδων ἠνεωγμένων περὶ τὸ Ἱερόν. Ἐκ παραδόσεως διηγοῦνται, ὅτι οἱ φονεῖς τῆς Ἀγίας, ἥτις ἦτο ὠραιότατη, πρὶν ἢ τὴν θανατώσωσιν, ἠθέλησαν νὰ ἰδῶσι τὸ σῶμα αὐτῆς γυμνόν· ἀλλὰ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπ' αὐτῆς καὶ τὸ τελευταῖον ἔνδυμα, πυκνὴ δμίχλη τὴν περιέβαλε καὶ τὴν ἐκρυσεν ἀπὸ παντὸς ὀφθαλμοῦ.

Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε πάντοτε ἀνέπικρον καὶ ἀνθηρόν, ὡς ὅτε ἔζη· οὐδεὶς δὲ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς ὑπάρχει, δυνάμενος νὰ ἀντίσχη εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ, ἐνεκα δὲ τούτου ἐπισκοπὸς τις ἀπερίσκεπτος, κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, θελήσας νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν τάφον καὶ νὰ ἰδῇ τὸ ἅγιον λείψανον, μόλις ἠτένισεν αὐτό, ἐτυφλώθη.

Ἐν μικρῷ τινι σηκῷ, δεξιόθεν τῆς ἀγίας τραπέζης, φωτιζομένη δὲ ὑπὸ πολλῶν λαμπάδων, φαίνεται ὁ Χριστὸς ἐπὶ σταυροῦ, ἐκ ξύλου κεχρωματισμένου, ὀλίγον τι κεκλιμένος πρὸς ἀριστερά· διηγοῦνται δὲ ὅτι ὁ Χριστὸς ἐκεῖνος ἦτο ἐπὶ τινος ἰσπανικοῦ πλοίου, ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῆς Ναυπάκτου, καὶ ὅτι ἐκλινεν οὕτως, ὅπως ἀποφύγῃ σφαῖραν τηλεβόλου, ἣν ἔβλεπεν ἐρχομένην κατ' εὐθείαν εἰς τὴν καρδίαν του.

Ἐκ τοῦ θόλου τοῦ σηκοῦ τούτου κρέμαται μικρὰ τριήρης, μεθ' ὧν τῶν κωπῶν αὐτῆς, κατασκευασθεῖσα κατὰ μίμησιν ἐκείνης, ἐφ' ἣς ὁ δὸν Ἰωάννης τῆς Αὐστρίας ἐπολέμησε κατὰ τῶν Τούρκων.

ὑπὸ τὰ μουσικὰ ὄργανα, ἔχοντα σχῆμα γοθικόν καὶ καλυπτόμενα ὑπὸ ταπήτων εἰκονογραφημένων, κρέμαται ὑπερμεγέθης κεφαλὴ Σκρακηνοῦ, ἔχουσα ἀνοικτόν τὸ στόμα, ἐξ οὗ, εἰς ἄλλους καιροὺς, ἔρρεον βροχηδὸν τρωγάλια διὰ τὰ παιδιά.

Εἰς τοὺς λοιποὺς σηκοὺς βλέπει τις τάφους ἐκ μαρμαροῦ ἢ εἰκόνας βαρυτίμους τοῦ Βιλλαδομάτου, ζωγρά-

φου, ἀκμάσαντος, ἐν Βαρκελόνη κατὰ τὸν δέκατον ἑβδόμον αἰῶνα.

Ὁ ναὸς εἶνε ζοφερὸς καὶ μυστηριώδης. Παρ' αὐτῷ ἐγείρεται μονή, στηριζομένη ἐπὶ μεγαλοπρεπῶν κιόνων, συγκειμένων ἐκ λεπτῶν στύλων καὶ ἐστεμμένων διὰ κιονοκράνων, καταμέστων ἐξ ἀγαλματίων, παριστάντων γεγονότα ἐκ τῶν δύο Διαθηκῶν.

Ἐν τῇ μονῇ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν τῇ μικρᾷ πλατείᾳ, τῇ ἐκτεινομένῃ πρὸ ταύτης, ἐν τοῖς δρομίσκοις, οἵτινες τὴν περικυκλοῦσι, πνέει οἶονεὶ αὐρὰ τις, μελαγχολικῆς ἡσυχίας, ἥτις τέρπει καὶ θλίβει συγχρόνως ὡς ὁ κῆπος νεκροταφείου.

Ὁμιλος ἀποτροπαίων γραϊδίων γενειοφόρων φρουρεῖ τὴν θύραν.

Ἀφοῦ ἰδῇ τις τὸν μητροπολιτικὸν ναόν, ἐντὸς τῆς πόλεως, οὐδὲν ἕτερον ἄξιον λόγου μνημεῖον ὑπολείπεται νὰ ἰδῇ. Ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Συντάγματος ὑπάρχουσι δύο μέγαλα καλούμενα Casa de la Deputacion (βουλευτήριον) καὶ Casa Concistorial (Παπικὸν Συνέδριον)· τὸ μὲν πρῶτον τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, τὸ δὲ δεύτερον τοῦ δεκάτου τετάρτου, ἅτινα διατηροῦσιν εἰσέτι μέρη τινὰ ἀξιωμακονεῦτα, ἥτοι τὸ μὲν τὴν θύραν, τὸ δὲ τὴν αὐλήν, καὶ παραπλεύρως τοῦ βουλευτηρίου πλουσία γοθικὴ πρόσοψις τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

ὑπάρχει προσέτι τὸ μέγαρον τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, ἔχον στενὴν αὐλήν, μικρὰ παράθυρα μετὰ παχειῶν σιδηρῶν κιγκλιδίων, καὶ θυρίδας μυστικὰς, ἀλλ' εἶνε σχεδὸν ἐντελῶς ἀνακαινισμένον ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου. Σῶζονται ὑπερμεγέθεις τινὲς στῦλοι, ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἐν τῇ ὁδῷ Παραδείσου, ἀλλ' ἀφανεῖς ἐν τῷ μέσῳ τῶν νεωτέρων οἰκοδομῶν καὶ τῶν περικυκλωσῶν αὐτοὺς ἐλικοειδῶν κλιμάκων καὶ ζοφερῶν δωματίων.

Οὐδὲν ἕτερον ὑπάρχει δυνάμενον νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ καλλιτέχνου· ἀλλὰ πρὸς ἱκανοποίησιν εὐρίσκει κρήνας μὲ στύλους ραμφώδεις, πυραμίδας, ἀνδριάντας, δειροστοιχίας μετ' ἐπαύλεων ἐκατέρωθεν αὐτῶν, κήπους, καφενεῖα, ξενοδοχεῖα, θέατρον ταυρομαχιῶν, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ δεκακισχιλίους θεατὰς, ἐν προάστειον, ἐκτεινόμενον ἐπὶ βραχίονος ξηρᾶς, περικλείοντος τὸν λιμένα ἐρρυμοτομημένον μετὰ συμμετρίας ζατρικίου, καὶ κατωκημένον ὑπὸ δεκακισχιλίων ναυτικῶν· πολλὰς βιβλιοθήκας, μουσεῖον φυσικῆς ἱστορίας πλουσιώτατον καὶ ἀρχεῖον, ἐν ᾧ φυλάσσονται πλεῖστα ἱστορικὰ ἔγγραφα ἀπὸ τοῦ ἐννάτου αἰῶνος μέχρι τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς, ἥτοι ἀπὸ τῶν πρώτων κομῆτων τῆς Καταλωνίας, μέχρι τοῦ περὶ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος.

Ἐκτὸς τῆς πόλεως, τὸ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον εἶνε τὸ νεκροταφεῖον, ἀπέχον ἀπὸ τῶν πυλῶν αὐτῆς ἡμίσειαν ὥραν ἐφ' ἀμαξίας, κείμενον δὲ ἐν τῷ μέσῳ εὐρείας πεδιάδος.

Ὁρώμενον ἔξωθεν, ἐκ τοῦ μέρους τῆς εἰσόδου, φαίνεται ὡς κῆπος, καὶ ἀναγκάζει τὸν ἐπισκέπτην, καταλαμβανόμενον ὑπὸ τινος αἰσθήματος περιεργείας, σχεδὸν εὐθύμου, νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ βῆμα· ἀλλὰ μόλις διέλθῃ τὸν οὐδὸν εὐρίσκεται πρὸ θεάματος νέου, ἀπεριγράπτου, ἐντελῶς διαφόρου τοῦ προσδοκωμένου.

Εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ ἁφώνου πόλεως, διασχιζομένης ὑπὸ μακρῶν καὶ ἐρήμων ὁδῶν, μετὰ τειχῶν ἰσοῦ ὕψους ἐκατέρωθεν, εὐθυατῶν καὶ φρακτομένων εἰς τὸ βάθος ὑπὸ ἐτέρων τειχῶν.

Προχωρεῖ ὀλίγον, φθάνει εἰς τι σταυροδρόμιον, ὁπότεν φαίνονται ἄλλαι ὁδοί, ἄλλα τεῖχη εἰς τὸ βάθος, ἄλλα σταυροδρόμια μεμακρυσμένα. Νομίζει τις ὅτι εὐρίσκεται ἐν τῇ Πομπηίᾳ.

Οἱ νεκροὶ τοποθετοῦνται ἐντὸς τῶν τειχῶν, κατὰ μήκος, καὶ κατὰ σειράν, ὅπως τὰ βιβλία ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις. Δι' ἕκαστον φέρετρον ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ τείχους θήκη ἐν εἵδει τάφου, ἐφ' ἧς χαράσσεται τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ.

Δι' ἰσχυροῦ, ἐν αἷς δὲν ὑπάρχουσι νεκροί, φέρουσι τὴν λέξιν «Propriedad» (ιδιοκτησία), ὅπερ δηλοῖ ὅτι ὁ χῶρος ἐκεῖνος ἔχει ἀγορασθῆ.

[Ἔπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

(Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου πτωχοῦ σπουδαστοῦ)

... Ἐχει νυκτώσει ἤδη πρὸ πολλοῦ· ἔξω ὁ ἄνεμος σφυρίζει μανιώδης, καὶ ἡ βροχὴ τύπτει ἀκατάπαυστη τὰ παράθυρά μου. Ἀποφασίζω μὲ πόνον ν' ἀνάψω τὸ ἑναποληφθὲν ἐκ τῆς χθὲς τεμάχιον κηρίου, ἀναδιφῶν θλιβερώς τὰ κενὰ θυλάκιά μου.

Καὶ ὅμως πόσον θὰ ἐπρωτίμων τὴν σκοτίαν, ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα τοῦ δωματίου μου, τὴν ὁποίαν φωτίζει ἤδη ἄμυδρά, ὑποτρέμουσα, ἡ φλόξ τοῦ κηρίου μου.

Πόσας τοιαύτας νύκτας ἐπέρασά μέχρι τοῦδε εἰς τὸ ψυχρὸν αὐτὸ δωμάτιον, μὲ τὴν ἄνευ ἐφαπλωμάτων κλίνην του, μὲ τὴν ἐξηρθρωμένην του τράπεζαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας κοιμοῦνται ἡσύχως ἐν τῇ παχείᾳ των κόνει ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους, τὰ ὑποληφθέντα βιβλία μου, ἐκ τῶν συχνῶν μου ἐπισκέψεων παρὰ τινι βιβλιοπώλῃ... παλαιῶν βιβλίων.

Ἄχ! ἐὰν ἠδύνατο ἡ φλόξ τοῦ κηρίου μου νὰ φωτίσῃ τὰ μύχια τοῦ στομάχου μου!

Ἄ! εἶνε πολὺ ὀδυνηρὸν νὰ πεινᾷ τις ὁλόκληρον ἡμέραν, ἐνῶ τόσοι ἄνθρωποι κατασπαταλῶσιν αὐτὴν τὴν στιγμήν τόσα, ὅσα ἐγὼ δὲν ὠνειρεύθην ποτέ.

Ὁ ξενοδόχος μου, ὅστις λίαν φιλανθρώπως μοι παρεῖχε μέχρι τοῦδε ὀλίγην πίστωσιν, δι' ἧς ὁ πειναλὸς μου στόμαχος ἤρχετο εἰς στενὴν σχέσιν μὲ τὰς ἀσυνειδήτους μερίδας του, καὶ τὸν ὑπόπτου γνησιότητος οἶνον του, θὰ ἐξηκολούθει ἴσως νὰ μοι παρέχῃ ἀκόμη τὴν εὐνοίαν του ταύτην, ἂν δὲν ἐτόλμων προχθὲς τὴν ἐσπέραν — κατόπιν διπλῶν τινων ποτηρίων ρετσίνας — ἀποδίδων τὴν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην μου, νὰ ἐξυμνήσω ὀλίγον ἐμμέτρως τὰς μακρὰς διαστάσεις τῆς ρινὸς του. Ὁ ἄθλιός μ' ἐπετίμησεν αὐστηρῶς διὰ τὰς ἐκδηλώσεις μου ταύτας, καὶ τὸ σπουδαιότερον... μοῦ ἀπέφραξεν ἀποτόμως τὴν φιλόξενον θύραν τοῦ ἐστιατορίου του εἰς τὸ μέλλον...

Ὅριστε ἀνταπόδοσις φιλοφροσύνης!

Καὶ ὅμως κρυόνω πολὺ, καὶ πεινῶ φοβερά.

Ἀλλὰ γελῶ ἐκ καρδίας — πρᾶγμα διὰ τὸ ὅποτον εὐτυχῶς δὲν ἔχω νὰ πληρώσω τίποτε — ἀναλογιζόμενος τὴν συνάντησίν μου μετὰ τοῦ ράπτου μου, καὶ τὴν ἀπαίσιον σκηνήν, ἣτις ἔλαβε χώραν πρὸ ὀλίγης ὥρας μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς σπιτονοικοκυρᾶς μου, τῆς κυρᾶς Φρόσως, ἂν ἔχῃτε τὴν τιμὴν νὰ τὴν γνωρίζετε.

Τὸν πρῶτον τὸν συνήντησα ὅπως τυχαίως, κάτωθεν μεγάλῃς τινὸς οἰκίας εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου. Δὲν ἤξεύρω πόσῃ ὥρᾳ ἔστεκα ἐκεῖ ἐν μέσῳ τῆς βροχῆς, πρὸ ἐνὸς ἰσογείου παραθύρου τοῦ μαγειρείου, ἐκβάλλων τὸς στεναγμούς, ὅσους κεφτέδες ἐξέκένου εὐτραφῆς μάγειρος ἐκ

τοῦ τηγανίου εἰς τὸ πινάκιον. Ἐκεῖνος ἤρχετο ὀρμητικὸς ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, εὐωδιῶν ὅλος, κατὰ τὴν συνήθειάν του, καὶ κρατῶν διὰ τῆς χειρὸς ἀλεξιβρόχιον, τὸ ὅποτον ὑπῆρξε καὶ ἡ αἰτία τῆς συναντήσεώς μας· διότι, ἐνῶ ἀπεθαύμαζον τοὺς διαβουλευμένους ἐκείνους κεφτέδες, αἰφνης αἰσθάνομαι τὸ σῶμα τοῦ ράπτου μου πίπτον τόσον βαρέως ἐπάνω μου, ὥστε μικροῦ δεῖν νὰ κυλισθῶ εἰς τὸ λιθόστρωτον τῆς ὁδοῦ.

Ὁ ἀγαθὸς μου ράπτης ἐνῶ ἤνοιγεν ὑπερμέτρως τὸ στόμα νὰ μοῦ ζητήσῃ συγγνώμην, φαίνεται μ' ἀνεγνώρισεν εἰς τὸ φῶς φανοῦ τινος, καὶ ἀνεφώνησε μὲ τὴν ὀξεῖαν φωνήν του, ἣτις κατέπαυσε πάραυτα πᾶσαν περὶ κεφτέδων σκέψιν μου,

— Ἄ; φίλτατε, σύ, εἶσαι ἐπὶ τέλους!

— Χαίρω... ὅπου σὰς βλέπω καλὰ... κύριε Μπουρνέζε!.. μὰ... ξεύρετε ὅτι... ἐψέλλισα ἐν ταραχῇ.

Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος φαίνεται ἀντελήφθη ἐκ πρώτης ὥψεως τῆς ἀθλίας καταστάσεώς μου συλλαμβάνων με γλυφόμενον πρὸ ἐνὸς μαγειρείου, μ' ἐλαφρὸν ἐπενδύτην Ἰουνίου ἐν μέσῳ σφοδροῦ χειμῶνος, καὶ μ' ἀπεχαιρέτισε θλιβερώς, ἐνῶ ταῦτοχρόνως ὁ μάγειρος ἔκλειε βιαίως τὸ παράθυρον.

Τὸν συνώδευσα δι' ὕγρου βλέμματος ἀπομακρυνόμενον βραδέως τὸν καλὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐψιθύρισα μετὰ συντριβῆς ἐν μέσῳ τῆς ἀνεμώδους νυκτός,

— Ἄχ! κόσμε!

Ἐπέστρεψα εἰς τὸ δωμάτιόν μου λυπημένος, διάβροχος ἐκ τοῦ νυκτερινοῦ ὄμβρου. Ἀλλὰ κατὰ κακὴν μου τύχην — ποτὲ δὲν ἐγνώρισα καλὴν τοιαύτην — ἐνῶ ἀνηρχόμενον ἀφρημένος τὴν κλίμακα, πίπτω ἐγὼ αὐτὴν τὴν φορὰν ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ ὄγκου τῆς σπιτονοικοκυρᾶς μου.

Τὴν φοβεράν ταύτην σύγκρουσιν διεδέξαντο γοεραὶ κραυγαὶ πόνου καὶ ἀπελπισίας, φοβερά θύελλα ἐγκυμονοῦσα ἤδη πρὸ πολλοῦ διὰ τὴν καθυστέρησιν ἐνοικίου πολλῶν μηνῶν, καὶ ἐκραγεῖσα τέλος μὲ φοβεροὺς κεραυνοὺς ἀναφωνήσεων καὶ ἀναπηδήσεων.

— ὦχ! ἄχ!... τὸν κάλο μου ἀσυνείδηστε! Μάγκα! Λιμοκοντόρε τῆς πείνας! ποῦ... ἄχ! τὸν κάλο μου... ποῦ μῶγαίνε γαρίδα τὸ μάτι μου νὰ ἰδῶ λεφτό σου. Ἄχ! ἀσυνείδηστε!

— Μά, κυρὰ Φρόσω! ἐτόλμησα νὰ τὴν διακόψω, μπαρντόν, δὲν σ' ἐκατάλαβα, δὲν σ' εἶδα...

— ὦχ! ἄχ! ποῦ νὰ μὴ 'δῇς τὸν ἥλιο. Ὁ ἀσυνείδηστος μὲ δυὸ μάτια σὰν πεντάρης καὶ δὲν μ' εἶδε... Ἐνοια σου κ' αὐριο θάχουμε ἀρχές. Ὄξω πειά! ὦχ! ὁ κάλος μου!...

Κατῶρθωσα νὰ εὕρω διέξοδον μεταξὺ τῶν σκληρῶν γελῶτων τῶν περιέργων ἐνοίκων τῆς οἰκίας, οἵτινες ἔτρεξαν πρόθυμοι νὰ γελάσωσιν εἰς τὰς ἀγρίας φωνὰς τῆς παληόγρηας, καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν μου ριφθεὶς ἐπὶ τῆς πτωχῆς μου κλίνης, ἐνῶ αἱ φωναὶ τοῦ γραϊδίου ἀντήχουν ἀκόμη κάτω εἰς τὴν κλίμακα...

Καὶ ὅμως ἀναλογιζόμενος τὴν τὰς περιπετειῶν μου ταύτας πονῶ περισσότερον ἀπὸ τοὺς σκληροὺς ἐκείνους λόγους τῆς σπιτονοικοκυρᾶς μου, καὶ τὴν σαρκαστικὴν εἰρωνείαν τῶν ἐνοίκων, παρὰ ἀπὸ τὸ φοβερὸν πάθος τῆς βουλιμίας, τὸ ὅποτον λυμαίνει τὸν στόμαχόν μου.

Τὸ νὰ εἶναι τις δυστυχὴς ὑποφέρεται τέλος, ἀλλὰ νὰ βλέπῃ ὅτι ἡ δυστυχία του καθίσταται γελοία εἰς τοὺς ἄλλους, τοῦτο εἶνε ἡ πικροτέρα ὁδύνη.

Ἀλλὰ τί παρατηρῶ τὴν ὥραν. Πόσον καλλίτερον θὰ ἦτο ἐὰν ὁ ὕπνος ἤρχετο νὰ σφαλίσῃ τὰ βλέφαρά μου, ἐνῶ θὰ εἶχον πλήρη τὸν στόμαχόν.

Φαίνεται ὅτι ὁμοιάζω πρὸς μηχανὴν λειτουργοῦσαν ἀσυνειδήτως ἐαυτῆς· διότι ἄλλως τε δὲν ἐξηγῆται τὸ πρᾶγμα μὲ τὴν φρικτὴν πείναν νὰ γράφω ἐπὶ τοῦ χαρτου, καὶ νὰ ζῶ εἰς τὸν κόσμον... μηχανικῶς.